

Lühiülevaade Viljandi linna 2020. aasta eelarve täitmisest

Sissejuhatus

Viljandi linna 2020. aasta eelarve oli koostatud juhindudes [kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest](#), [kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest](#), [Viljandi linna finantsjuhtimise korrast](#) ning [Viljandi linna arengukavast ja eelarvestrateegiast](#). Hallatavatele asutustele ja linnavalitsuse ametitele olid 2021. a eelarve koostamisel üldiselt aluseks ja piiriks eelarvestrateegias kavandatud summad. Kulud tuli kavandada eelkõige asutuste ja ametite tavapäraseks ülalpidamiseks ning kehtivatest õigusaktidest ja sõlmitud lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Eelarve koostati tekkepõhiselt – tehingud kajastati vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekus või välja maksti. Linna eelarveaasta algas 1. jaanuaril ja lõppes 31. detsembril. Peale linnaeelarve ja kahe lisaelarve vastuvõtmist linnavolikogu poolt kinnitas linnavalitsus oma määrusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu ja eelarvete eest vastutajate alusel ([alaeelarved](#)).

2020. aasta eelarve täitmise kogumaht oli 35,45 miljonit eurot:

- põhitegevuse tulud 27,6 miljonit eurot,
- investeerimistegevuse tulud 5,0 miljonit eurot,
- võetavad kapitaliliisingud 0,05 miljonit eurot,

nõuete ja kohustuste saldo muutus 2,8 miljonit eurot.

2020. aasta prioriteedid

2020. aasta Viljandi linnaeelarve sisaldas kuueprotsendilist palgafondide kasvu lasteaiaõpetajate abidel ja assistentidel ning huvikooliõpetajatel ja üldhariduskoolide ringijuhtidel, teiste töötajate palgafonde suurendati keskmiselt 3%. Eelarveaasta tõi üle 8 miljoni euro investeringuid, millest suuremad kapitalipaigutused on peaväljaku ja kesklinna avaliku ruumi kaasajastamine, Krõllipesa lasteaia Mängupesa õppehoone rekonstrueerimise lõpetamine ning Järveotsa elamukvartali taristu ehituse II etapp.

Põhitegevuse tulud¹

2020. aasta eelarves oli planeeritud tulude laekumiseks 26,7 miljonit eurot. Tegelikult laekus tulusid 27,6 miljonit eurot, mis on planeeritust 4% enam.

- Eelarve tuludest 51% ehk 14,1 miljonit moodustas tulumaks (võrreldes eelarves kavandatuga kasv +3% ehk 0,4 miljonit eurot)². Tulumaksu parem laekumine tulenes keskmise palga tõusust.
- Kaupade ja teenuste müügist laekus eelarvesse 13% ehk 3,5 miljonit eurot (+16%). Haridusalaste teenuste eest laekus eelarvestatust enam 107 tuhat eurot ja hoonestusõiguste eest 384 tuhat eurot. Õiguste müükidest olid laekumised kokku 734 528 eurot. Hallatavate asutuste omatulude eelarved olid kokku 1,56 miljonit eurot, millest ainult 1,1% ehk 17 tuhat eurot jäi täitmata.
- Saadud toetused moodustasid eelarve tuludest 36%, ulatudes 9,9 miljoni euroni (+1%). Ületäitmise põhjuseks oli asjaolu, et kõiki aasta lõpus laekunud sihtrahasid ei osatud novembris eelarvestada.
- Muud tulud moodustasid eelarve tuludest 0,1% ehk 0,032 miljonit eurot (+113%). Eelarvemahuga võrreldes on erinevuse summa 17 tuhat eurot väheoluline. Siin kajastus lisaks kindlustushüvitistele ja vara ning inventari müükidele vee erikasutustasu tulu 15 tuhat eurot.

Põhitegevuse kulud³

2020. aasta eelarves oli planeeritud põhitegevuse kuludeks 25,7 miljonit eurot. Tegelikult tehti kulutusi 24,0 miljoni euro ulatuses, mis on planeeritust 7% vähem.

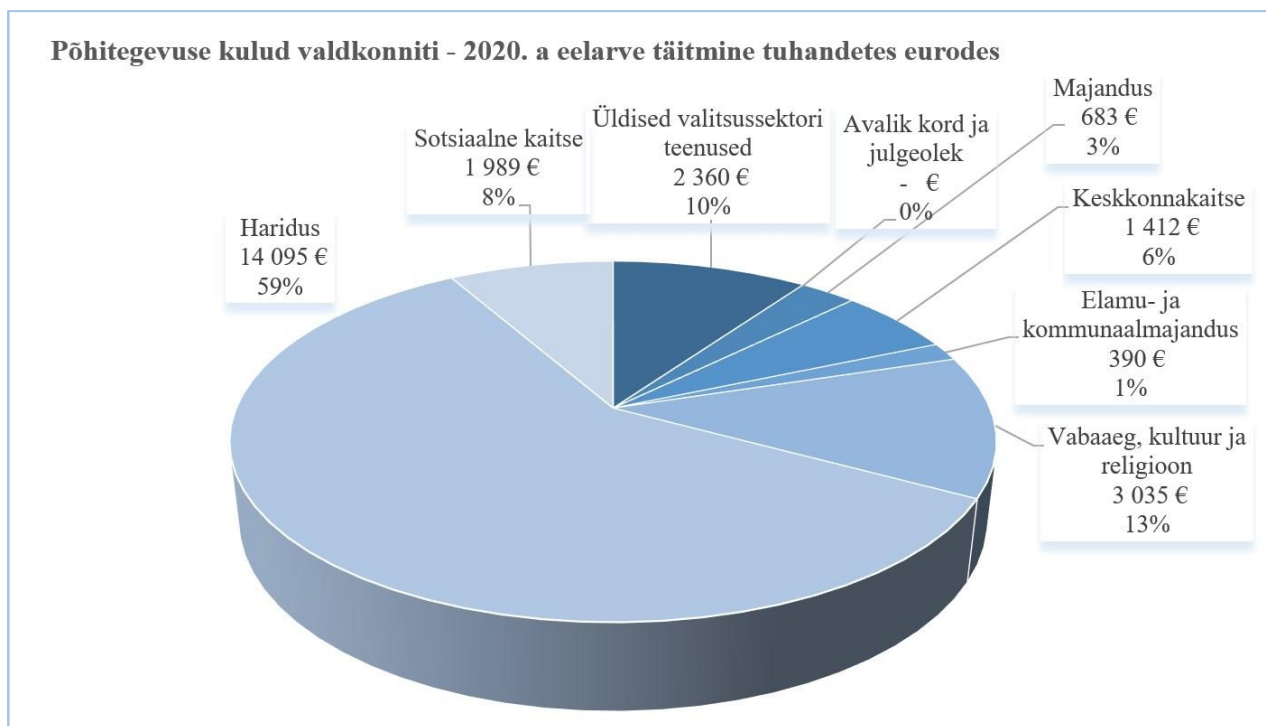
Põhitegevuse kulud jaotuvad kaheks: antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks. Tegevuskulud omakorda jagunevad tööjõu- ja majandamiskuludeks.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2019. aasta eelarve täitmist kinnitatud eelarvega, kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

Personalikulude eelarve täideti 98%, majandamiskulude eelarve 88% ning põhitegevuse tulemiks kujunes 3,67 miljonit eurot. Majandamiskulude eelarvejääkidel on otsene seos riigis kehtestatud ürituste korraldamise ja muude tegevuspiirangutega.

Põhitegevuse kulud jaotuvad kaheksa erineva tegevusvaldkonna vahel:

- **Üldiste valitsussektori teenuste** hulka kuuluvad linnavalitsuse ja volikogu kulud ning reservfond. Eelarve täideti 95%, kasutamata jäi 136 tuhat eurot. Lõplik eelarve esitatakse koos reservfondi kasutuselevõtmise otsustest tulenevate muudatustega, esialgse ja lõpliku eelarve vahe üldiste valitsussektori teenuste osas on muuhulgas tingitud reservfondi kajastamisest (täitmine kajastatakse reservfondi real 0 eurot, kasutamata jäi reservfondi 215 tuhande euro suurusest eelarvest 30 tuhat eurot). Volikogul jäi tasude eelarvesse alles 10 tuhat eurot (volinikud, kes on samal ajal Riigikogu liikmed, ei saa volikogu tasu) ning majandamiskuludesse 6 tuhat eurot.
- **Avaliku korra ja julgeoleku** eelarveosas kajastuvad korrakaitsekulutused ning siia on varem iga-aastaselt planeeritud väljamaksed Politsei- ja Piirivalveametile abipolitseinike tegevuse toetamiseks ning täiendavaks korrakaitseks pärimusmuusika festivali ajal. Avaliku korra ja julgeoleku eelarves 2020. aastal väljamakseid ei tehtud, PPA lisaraha ei taotlenud ja Folgi-aegset täiendavat jäätmekorraldust vaja ei läinud.
- **Majandusvaldkonnas** tehti põhitegevuse kulusid planeeritud 842 tuhande euroga võrreldes 159 tuhat eurot ehk 19% vähem (sh jäi kasutamata vahendeid linnaplaneeringute eelarves, bussitranspordi kuludes ja avalike suhete ja turismiameti eelarveridadel ning projektide kaasfinantseerimise eelarves).
- **Keskkonnakaitse kulude** eelarve täideti aruande kohaselt 96% ehk 1,4 miljonit eurot. Avalike alade puhastamise valdkonnas tegutseva Viljandi Linnahoolduse tegevuskulude eelarve 636 tuhat eurot täideti 87% ehk 556 tuhat eurot, alles jäi 80 tuhat eurot. Majandusameti vastutusalas olevad jäätmekäitluse ja avalike alade puhastamise kulud 815 tuhat eurot täideti 100%.
- **Elamu- ja konnaalmajanduse** valdkonna eelarve täitmine oli 5% ehk 17 tuhat eurot planeeritust suurem, kokku kulus 390 tuhat eurot. AS-ile Viljandi Veevärk tänavavalgustuse elektri eest tasutav summa oli eelarvestatust 21 tuhat eurot suurem (137 tuhat eurot), linna üüripindadega seotud kulud ja kinnisvara haldusameti üldkulud oli samas vähem. Restaureerimistoetustes jäi välja maksmata 3 tuhat eurot.

- **Vaba aja, kultuuri ja religiooni** valdkonna eelarve 3,03 miljonit eurot täideti 91%, alles jäi 319 tuhat eurot. Sealhulgas oli Viljandi Spordikeskusele kuuluvate kinnistute, hoonete ja rajatiste majandamiskuludes kokkuhoid 164 tuhat eurot, lisaks olid kõigil teistel selle valdkonna asutustel kulude eelarvete täitmised eelarvestatust väiksemad. Haridus- ja kultuuriameti eelarves jäi vahendeid alles kokku 29 tuhat eurot, kasutamata jäi summasid tegevus- ja projektitoetuste eelarvetes ning kultuuri- ja noorsootöö ürituste kuludes. Eelarvejääkidel on otsene seos riigis kehtestatud ürituste korraldamise ja muude tegevuspiirangutega.
- **Haridusvaldkonna** eelarve 14,6 miljonit eurot täideti 96%, kasutamata jäi vahendeid kokku 537 tuhat eurot, vähem kulutasid nii üldhariduskoolid, lasteaiad, huvikoolid kui ka haridus- ja kultuuriamet. Täiskasvanute gümnaasiumil jäi eelarvesse alles 67 tuhat eurot, suurem osa sellest on seotud riigi toetusfondi eraldisega, mida tohib kasutada ainult gümnaasiumiõppeks ja mille koefitsiendid on meie e-õppe ja muu töökorraldusega võrreldes üsna suured. Riigi poolt toetatava huvitegevuse sihtraha jäi tarvitamata 33 tuhat eurot, summa kandub 2021. aastasse. Muuhulgas jäi veel kasutamata 12 tuhat eurot haridusvaldkonna reservist ja 49 tuhat eurot lapsehoiuteenuse eest tasumisel.
- **Sotsiaalse kaitse valdkonna** eelarve 2,5 miljonit eurot täideti 79% ning kasutamata vahendeid jäi alles 515 tuhat eurot, millest 286 tuhat eurot vajaduspõhiselt antavate toetuste eelarvetes – nende väljamaksmine sõltub taotlejate arvust ja nende toimetulekust. Sotsiaalameti vastutusallas jäi majandamiskuludes kasutamata 229 tuhat eurot, osalt teenuste eest tasumise ridadel, mis sõltuvad teenustele suunatud või neid kasutavate isikute arvust ja näiteks 30 tuhat eurot riigi poolt sõjapõgenike toetamiseks mõeldud sihtrahas, mida ei kasutatud üldse. Päevakeskuse sotsiaalvaldkonna eelarve 558 tuhat eurot täideti 100%.

Põhitegevuse tulemi eelarve erines eelarvestatust 3,77 korda – lõpliku eelarve põhitegevuse tulemi oli 974 tuhat eurot, täitmisel aga 3,67 miljonit eurot. Põhitegevuse tulemi muutust 2,7 miljonit euro võrra mõjutasid tulude ülelaekumised 979 tuhat eurot ning kuludes antavate toetuste planeeritust väiksem tegelik maht 318 tuhat eurot (sh olulises osas sotsiaalvaldkonna vajaduspõhiste toetuste eelarvete jäägid), kuid ka majandamiskulude kokkuvõtteid 1,4 miljonit eurot.

Investeeringustegevus

2020. aasta eelarves oli planeeritud investeeringuteks 7,9 miljonit eurot. Tegelikult teostati investeeringuid 7,5 miljoni euro ulatuses.

Investeeringustegevuse eelarveosas laekus põhivara müügist eelarvele vastavalt 192 tuhat eurot (kinnistute ja korteriomandite müük). Järveotsa elamukvartali hoonestusõiguste müügid kajastuvad põhitegevuse tuludes.

Sihtotstarbelisi eraldi investeeringuteks saadi 4,5 miljonit eurot. Suuremateks rahastatud projektideks olid kesklinna avaliku ruumi kaasajastamine, Tallinna ning Vaksali tänava uuendamine ja Viljandi Lasteaed Krõllipesa Mängupesa õppehoone rekonstrueerimine.

Investeeringustegevuse eelarveosas oli põhivara soetamiseks ja soetamise toetamiseks planeeritud 8,7 miljonit eurot, eelarve täideti 8,3 miljonit eurot. Viidi lõpule Viljandi Lasteaed Krõllipesa Mängupesa hoone rekonstrueerimine, kaasajastati keskvaljak ja seda ümbritsev avalik ruum ning rajati Järveotsa elamukvartali taristut.

Eelarvest jäi kasutamata 426 tuhat eurot (eelarvestatust vähem kulus 2020. aastal raha jalgpallihallile ja kesklinna teedehitusele). Investeeringustegevuse kuludes kajastus ka AS Viljandi Veevärk aktsiate ostmine summas 646 382 eurot ja antav toetus põhivara seotamiseks 218 tuhat eurot, millega ettevõtte kattis oma tegevusvaldkonna taristusse tehtud investeeringuid.

2020. a investeeringukulud

Investeeringu nimetus	Eelarve	Eelarve täitmine	Täitmise jääk	Täitmise %	Siht-rahastus
Viljandi linnakeskuse avaliku ruumi kaasajastamine	3 888 282	3 260 363	-627 919	84%	2 656 577
Lasteaed Krõllipesa Mängupesa õppehoone rekonstrueerimine	1 948 088	1 876 613	-71 475	96%	201 134
Tallinna tänava rekonstrueerimine	618 763	896 404	277 641	145%	1 284 949
AS Viljandi Veevärk aktsiate ostmine	646 382	646 382	0	100%	
Järveotsa arendusrajooni taristu rajamine	301 671	294 960	-6 711	98%	
Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja rajamine – Veevärgile	110 000	218 223	108 223	198%	
Tänavate pindamine investeeringuna	201 714	201 714	0	100%	
Kesklinna kooli väikelahendused HEV õpilastele, Jakobsoni 42	132 828	130 708	-2 120	98%	104 598
Vaksali tänava rekonstrueerimine	27 686	128 189	100 503	463%	137 021
Linnahoolduse traktori ja hooldustehnika soetamine	112 632	89 459	-23 173	79%	
Kinnisvara ostmine – Lossi 3	85 000	85 000	0	100%	
Viljandi jäätmejaama autokaalusüsteemi ostmine	74 826	74 825	-1	100%	49 368
Viljandi jäätmejaama projekteerimine	80 000	73 562	-6 438	92%	13 210
Paalalinna kooli tehnikakeskuse ehitustööd	71 640	71 640	0	100%	71 640
Huvikooli motoringi taristu rajamine Vikerkaare 2	57 000	56 622	-378	99%	
Toetus kultuuriobjektidele – Jaak Joala mälestusmärk	50 000	50 000	0	100%	
Spordikeskuse jalgpallihalli projekteerimine	165 800	46 442	-119 358	28%	
Spordikeskuse järveäärse tervisesporditaristu arendamine	40 000	38 296	-1 704	96%	20 000
Kaasava eelarve objekti rajamine – madalseiklusrada	30 000	30 000	0	100%	
Reservfondist katusetööd Kesklinna kooli HEV õpilastele, Jak. 42	27 075	27 075	0	100%	
Jakobsoni kooli korvpalliväljaku plastikkatte rajamine	18 200	17 226	-974	95%	
Spordikooli sõiduki Ford Tourneo väljaostmine	8 475	8 475	0	100%	
Linnaraamatukogu raamatuautomaadi ostmine	7 320	7 320	0	100%	
Karlssoni lasteaia uue hoone eelprojekt	0	5 712	5 712		
Ehitusgeoloogiline uuring – Riia mnt 95 ja lähiala	0	1 656	1 656		
Toetus Holstre-Polli Vabaajakeskus SA-le	20 000	0	-20 000	0%	
Paadisildade rajamine (Viiratsi, Närska)	9 268	0	-9 268	0%	8 039
Kesklinna lasteaia mänguväljak Tehnika 12	18 666	0	-18 666	0%	
Kõik kokku	8 751 316	8 336 865	-414 452	95%	4 546 535

Finantsseis

- Omafinantseerimisvõime ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe oli 3,67 miljonit eurot, millest tasuti nii olemasolevaid laenumakseid (jooksva aasta laenumaksete põhiosa 1,3 miljonit eurot), intressikulusid kui rahastati investeeringuid.
- Finantstulude täitmises kajastusid pangakontodelt laekunud intressitulud. Finantskulude eelarve täitmine oli 19 tuhat eurot planeeritust väiksem, Euribori tase oli madal.
- 2020. aastaks oli planeeritud võtta laenu 2,4 miljonit eurot, kuid kuna seoses suurte ettemaksetega oli linnal likviidsus tagatud, siis laenu välja ei võetudki.
- Netovõlakoormus (kohustused miinus likviidsed varad) oli linnal 2020. aasta lõpuks 55,62% põhitegevuse tuludest ehk 15,3 miljonit eurot. Seaduse kohaselt oli linnal ülempiiriks 100%, mis tähendab, et võimalused täiendavalt laenu võtta on vajadusel olemas, samas tuleb viie aasta pärast olla 60% piirist allpool ja seetõttu tuleb järgmistel aastatel laenu võtta eeskätt välisrahastusega projektide jaoks. Investeeringute elluviimine sõltub paljuski saadavatest just toetustest.
- Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele arvestatakse omavalitsuste netovõlakoormust koos sõltuvate üksustega ning kuna 2020. aasta lõpus tuleb linna ning AS Viljandi Veevärk ja AS Viljandi Veekeskus varasid ning kohustisi vaadata koos, sest need asutused olid linna sõltuvateks üksusteks – sel juhul oli linna netovõlakoormus 49,96% ja netovõlakoormuse ülemmäärani veel 11 miljonit eurot.
- Likviidsete varade maht - 2020. a algusel oli linnal rahalisi vahendeid 1,87 miljonit eurot ja aasta lõpus 3,60 miljonit eurot (sh ettemaksetena saadud investeeringutoetused Viljandi Männimäe jalgpallihalli rajamiseks, Vabadussõja ausamba rajamise toetused ja annetused, Uue tänava rekonstrueerimiseks saadud toetus).